

SZKOŁA PISANIA – OPIS PRZEŻYĆ

1. Przeczytaj kartkę z pamiętnika z elementami opisu przeżyć, a następnie wykonaj zadania zamieszczone pod tekstem.

18 września 1960

83 dni pośród bezkresnych wód. 83 dni bez lądu. 83 dni na pokładzie „Zofii”. To było dla mnie jak więzienie, jak sprawdzenie sił i mojej wytrzymałości. Popatrzyłem dookoła. „Zofia” właśnie dobiła do brzegu. Wziąłem głęboki wdech i zamknąłem oczy. Teraz, kiedy było już tak niedaleko do wolności, wszystko zaczęło mieszać mi się w głowie. Może jednak powinienem zostać na morzu? W końcu to ono mnie wychowało, nauczyło żyć i radzić sobie. Zebrałem myśli z wielkim wysiłkiem. Przecież czekałem na tę chwilę 83 dni. Zacisnąłem pięści i wtedy poczułem, jak moja stopa zanurza się powoli w wodzie, szukając dna. Po chwili stałem już po kolana w wodzie. Zamknąłem oczy i zacząłem kierować się w stronę lądu. Nogi z łatwością torowały sobie drogę wśród zimnych fal. O tak! Jak dobrze, że morze było zimne. Woda stopniowo obniżała swój poziom, gdy zbliżałem się do brzegu. Wciąż z zamkniętymi oczami zacząłem przypominać sobie te dni niebezpiecznej żeglugi. Wszystko to przewijało się teraz w mojej pamięci jak jakiś stary czarno-biały film. Pod stopami nagle poczułem ciepło lądu. Wydawało mi się, że nikt nie mógłby zrozumieć radości, jaka wypełniała każdy zakątek mojego serca. Otworzyłem oczy. Plaża była pusta. Żółty piasek dotykał moich spragnionych lądu stóp. Wyprostowałem się i wziąłem głęboki wdech – wdech człowieka samotnego, tęskniącego. Poranna bryza pieściła moją twarz, sprawiając, że włosy lekko falowały. Uśmiechnąłem się. Potem upadłem na kolana, dotykając piasku twarzą. Jakie to było cudowne uczucie! Wolność! Przeszył mnie dreszcz. Poczułem krople łez zsuwające się po policzkach. Jedna po drugiej bezgłośnie spadały na piasek, rzeźbiąc w nim malutkie dołki. W końcu całe oczy wypełniły mi się tą słoną wodą, tak że zaćmiły obraz wokół mnie. Poczułem ich smak. Tak, był taki sam jak to słone morze, które zwykłem nazywać matką. Nabrałem pełne garści piachu i pozwalałem mu powoli uciekać, prześlizgując się między palcami. Otarłem oczy wierzchem ramienia i obraz nieco się wyostrzył. Nagle nogi same poniosły mnie do tańca. Dla postronnego obserwatora musiałem wyglądać dziwnie – biegałem wzdłuż brzegu, podskakując i krzycząc jak obłąkany. Teraz, kiedy to sobie przypominam, wciąż czuję ten zapach piasku i wolności. Usiadłem na brzegu. Jak wspianiałą rzeczą jest stały ląd! Nic się nie kołysze, nic nie buja. Siedząc tak, ochłonałem trochę od wybuchu radości i nagle ogarnął mnie smutek. Jak mogłem pozostawić je ot tak? Nie da się zapomnieć tego, co kochasz najbardziej, nawet jeśli chwilami tego nienawidzisz. Takie właśnie jest morze. Mimo że doprowadza cię do rozpacz, coś ciągnie cię z powrotem. Wypływając raz w morze, zawierasz z nim niewidzialny pakt. Uśmiechnąłem się szeroko, wstałem i ruszyłem w stronę „Zofii”, pewien, że to dobra droga. Odwróciłem się raz jeszcze w stronę lądu, patrząc tęsknie na to, co tam zostawiam. Ale tak właśnie miało być.

(tekst autorstwa uczennicy III klasy gimnazjum – Malwiny Piękoś)

a) Nazwij uczucia, których doznaje autor.

.....

.....

.....

b) Napisz, co jest źródłem tych doznań i odczuć.

.....

.....

.....

c) Na podstawie tekstu zapisz sformułowania opisujące wewnętrzne i zewnętrzne przejawy uczuć, np. *nogi same poniosły mnie do tańca* – radość.

.....

.....

.....

2. Wyobraź sobie, jak można się poczuć, kiedy człowiek znajduje się w poniższych sytuacjach.

a) Zapisz co najmniej po dwa określenia nazywające odczucia i emocje.

b) Podaj inne przykłady sytuacji, w których można by poczuć się podobnie.

- Dzień przed wyjazdem na wymarzone wakacje łamiesz nogę.
- .....
- Twój najlepszy przyjaciel wyjeżdża na stałe do innego kraju.
- .....
- Na chwilę przed napisaniem decydującego o ocenie rocznej sprawdzianu.
- .....
- Wygrywasz bilety na koncert ulubionego zespołu.
- .....
- Jesteś świadkiem wypadku samochodowego.
- .....

3. Pogrupuj nazwy odczuć i emocji z ćwiczenia 2. Zapisz je w tabeli i dopisz zewnętrzne przejawy tych stanów emocjonalnych.

		ZEWNĘTRZNE PRZEJAWY UCZUĆ
POZYTYWNE UCZUCIA I EMOCJE	radość	podskakiwanie i okrzyki ....
NEGATYWNE UCZUCIA I EMOCJE	....	....

4. Uzupełnij schemat. Zatytułuj kolumny odpowiednimi nazwami części mowy.

.....	.....	.....
zauroczenie	zauroczyć	zauroczony
.....	.....	oburzony
przygnębienie	.....	.....
rozdrażnienie	.....	.....
.....	rozczarować	.....
.....	.....	zaskoczony
zafascynowanie	.....	.....
zmartwienie	.....	.....
.....	onieśmielać	.....
.....	.....	rozbawiony

5. Do podanych nazw uczuć dopisz po jednym synonimie i antonimie.

Nazwa uczucia	Synonim	Antonim
skrępowanie		
rozdrażnienie		
przygnębianie		
miłość		
lęk		
zainteresowanie		
zgryzota		
rozczarowanie		
lekceważenie		
litość		

6. Do sformułowań opisujących zewnętrzne przejawy stanów emocjonalnych dopisz nazwy uczuć, które mogą je wywołać.

- bladość .....
- twarz pokryta rumieńcem .....
- wybuch płaczu .....
- drżenie głosu .....
- zaciśnięte pięści .....
- oczy lśniące blaskiem .....
- usta wykrzywione grymasem .....

7. Przeczytaj przykładowy opis przeżyć i wykonaj polecenia pod tekstem.

Historia. Za chwilę nauczyciel odda sprawdziany. Siedzę nieruchomo w ławce pełna złych przeczuc. Moje serce łopocze jak skrzydła spłoszonego ptaka. Słyszę moje nazwisko. Oblewa mnie zimny pot. Jaką ocenę dostanę? Profesor wciąż trzyma mnie w napięciu. Próbuję zachować pogodę ducha. Jedyńka - wymawia tylko jedno słowo. Jedyńka?! Blednę z przerażenia. Tyle się uczyłam - a tu taki rezultat. Mam ochotę zapaść się pod ziemię. Podchodzę do biurka, aby odebrać pracę. Nie mam odwagi spojrzeć nauczycielowi w oczy. Siadam z powrotem na swoim miejscu. Zerkam na sprawdzian. Nie taję zaskoczenia. Na pracy widnieje ocena celująca!!! Spoglądam na profesora. Na jego twarzy dostrzegam rozbawienie. Zabawił się moim kosztem, ale teraz mnie to już nie interesuje. Kamień spadł mi z serca. Nauka jednak nie poszła w las. Ogarnia mnie niemała ulga. Mam ochotę tańczyć i skakać z radości!

(tekst autorstwa uczennicy III klasy gimnazjum - Katarzyny Gałki)

a) Wskaż w tekście fragmenty będące opisem przeżyć i elementy opowiadania.

b) Napisz, jakich uczuć doznaje bohaterka.

.....
 .....

c) Określ, co jest źródłem tych doznań i odczuć.

.....
 .....

d) Wypisz określenia, za pomocą których autor przedstawia swoje uczucia, ale nie nazywa ich bezpośrednio.

.....
 .....

8. Rozpoznaj, jakie emocje i uczucia mogły towarzyszyć osobom przedstawionym na rysunkach. Wybierz jedną ilustrację, wymyśl sytuację, która spowodowała taki stan emocjonalny przedstawionej na niej postaci i zredaguj opis przeżyć. Możesz zastosować narrację pierwszo- lub trzeciosobową.

